

Indeks zaznave korupcije za leto 2022 razkriva skromen napredek v boju proti korupciji, medtem ko svet postaja vse bolj nasilen

Stopnje korupcije stagnirajo že enajsto leto zapored

Berlin, 31. januar 2023 – [Indeks zaznave korupcije \(CPI\) za leto 2022](#), ki ga je danes objavil Transparency International, razkriva, da večina sveta še vedno ne uspeva v boju proti korupciji: 95 odstotkov držav od leta 2017 dalje dosega malo ali nič napredka.

[Globalni indeks miru](#) obenem kaže, da svet še naprej postaja manj miren kraj. Obstaja jasna povezava med tem nasiljem in korupcijo, pri čemer imajo države z najnižjo oceno v tem indeksu tudi zelo nizko oceno na indeksu zaznave korupcije. Vlade, ki jih ovira korupcija, nimajo zmogljivosti za zaščito ljudi, medtem ko se javno nezadovoljstvo bolj verjetno spremeni v nasilje. Ta začarani krog vpliva na vse države od **Južnega Sudana** (13) do **Brazilije** (38).

Delia Ferreira Rubio, predsednica Transparency International je dejala:

»Korupcija je naredila naš svet bolj nevaren kraj. Ker vladam skupaj ni uspelo doseči napredka proti njej, spodbujajo sedanji porast nasilja in konfliktov – in ogrožajo ljudi vsepovsod. Edini izhod je, da države opravijo težko delo in izkoreninijo korupcijo na vseh ravneh, da zagotovijo, da vlade delujejo za vse ljudi, ne le za elitnih nekaj.«

Poudarki - svet

Indeks CPI razvršča 180 držav in ozemelj glede na njihovo zaznano stopnjo korupcije v javnem sektorju na lestvici od nič (zelo koruptivno) do 100 (zelo čisto).

Globalno povprečje CPI že enajsto leto zapored ostaja nespremenjeno pri 43, več kot dve tretjini držav pa ima resne težave s korupcijo in dosega oceno pod 50.

- **Danska** (90) je letos na vrhu indeksa, tesno ji sledita **Finska** in **Nova Zelandija**, obe na 87. Močne demokratične institucije in spoštovanje človekovih pravic uvrščajo te države tudi med najbolj miroljubne na svetu glede na Globalni indeks miru ([Global Peace Index](#)).
- **Južni Sudan** (13), **Sirija** (13) in **Somalija** (12), ki so vse vpletene v dolgotrajne konflikte, ostajajo na dnu CPI.
- 26 držav – med njimi **Slovenija** (56), **Katar** (58), **Gvatemala** (24) in **Združeno kraljestvo** (73) – je letos doseglo zgodovinsko najnižjo raven.

Od leta 2017 se je desetim državam znatno znižal rezultat na indeksu CPI.

- Največji upad imajo: **Luksemburg** (77), **Kanada** (74), **Združeno kraljestvo** (73), **Avstrija** (71), **Malezija** (47), **Mongolija** (33), **Pakistan** (27), **Honduras** (23), **Nikaragva** (19) in **Haiti** (17).
- Osem držav je v istem obdobju izboljšalo mesto na CPI: **Irska** (77), **Južna Koreja** (63), **Armenija** (46), **Vietnam** (42), **Maldivi** (40), **Moldavija** (39), **Angola** (33) in **Uzbekistan** (31).

Za posamezen rezultat vsake države in spremembe skozi čas ter analizo za vsako regijo si oglejte [spletno stran CPI 2022](#).

KORUPCIJA, KONFLIKT IN VARNOST

Korupcija, konflikti in varnost so tesno prepleteni. Zloraba, poneverba ali kraja javnih sredstev lahko institucije, ki so zadolžene za zaščito državljanov, uveljavljanje pravne države in varovanje miru, prikrajšajo za sredstva, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje tega mandata. Kriminalnim in terorističnim skupinam pogosto pomaga sokrivda skorumpiranih javnih uradnikov, organov kazenskega pregona, sodnikov in politikov, kar jim omogoča, da uspevajo in delujejo nekažnovano.

- Ruska invazija na Ukrajino februarja 2022 je bila močan opomin na grožnjo, ki jo korupcija in odsotnost odgovornosti vlade predstavljata za svetovni mir in varnost: kleptokrati v **Rusiji** (28) so si nabrali veliko bogastvo z obljubo zvestobe predsedniku Vladimirju Putinu v zameno za donosna vladna naročila in zaščito njihovih gospodarskih interesov. Odsotnost kakršnega koli nadzora nad Putinovo močjo mu je omogočila, da je nekažnovano uresničeval svoje geopolitične ambicije. Ta napad je destabiliziral evropsko celino, ogrozil demokracijo in ubil več deset tisoč ljudi.
- Po desetletjih konfliktov je **Južni Sudan** (13) v veliki humanitarni krizi, pri čemer se več kot polovica prebivalstva sooča z akutnim pomanjkanjem hrane – korupcija pa razmere poslabšuje. Poročilo organizacije The Sentry iz lanskega leta je razkrilo ogromno shemo goljufij, s katerimi je mreža skorumpiranih politikov s povezavami s predsednikovo družino izčrpavala pomoč za hrano, gorivo in zdravila.
- Kombinacija korupcije, avtoritarizma in gospodarske recesije se je izkazala za posebno nestanovitno v **Braziliji** (38), kjer je bil mandat predsednika Jaira Bolsonara zaznamovan z razgradnjo protikorupcijskih okvirov, uporabo koruptivnih shem za favoriziranje političnih zaveznikov in pridobivanje politične podpore med zakonodajalci, z dezinformacijami in napadi na civilni prostor. Januarja, ko je Bolsonaro izgubil kandidaturo za ponovno izvolitev, so njegovi podporniki izvedli nasilen napad na parlament, vrhovno sodišče in predsedniško palačo, ogrozili življenja policistov in novinarjev ter uničevali zgradbe, da bi prekinili miren prehod oblasti na novoizvoljenega predsednika Luiza Inácia Lula da Silvo.

- Pritožbe o korupciji so pred osmimi leti pomagale sprožiti državljansko vojno v **Jemnu** (16). Zdaj je država propadla, dve tretjini prebivalstva pa je ostalo brez zadostne količine hrane – gre za eno najhujših humanitarnih kriz na svetu.
- Celo v državah z razmeroma močnimi ukrepi proti korupciji obrambni sektor pogosto ostaja skrivnosten – kar odpira vrata za neupravičen vpliv in druge oblike korupcije. Po [indeksu integritete vladne obrambne](#) ima le devet držav od ocenjenih 85 nizko ali zelo nizko tveganje za korupcijo. To je še posebej zaskrbljujoče, ker se številne vlade pripravljajo na povečanje svojih vojaških proračunov kot odziv na nastajajoče grožnje in kot odgovor na vojno v Ukrajini. V **Nemčiji** (79) je na primer vlada ustanovila nov sklad v vrednosti 100 milijard evrov za prenavo svoje vojske, vendar takšno poenostavljeno javno naročilo odpira precejšnja tveganja za korupcijo. Vendar bi nova strategija nacionalne varnosti, o kateri trenutno razpravljajo v vladi, lahko pomagala okrepiti mehanizme integritete in transparentnosti, če bi bila sprejeta.

Transparency International poziva vlade, da dajo prednost protikorupcijskim zavezam, okrepijo sisteme nadzora in usklajevanj, vzdržujejo pravice do informacij in omejijo zasebni vpliv, da bi se končno znebili korupcije v svetu – in nasilja, ki ga prinaša.

Daniel Eriksson, izvršni direktor Transparency International, je dejal:

»Dobra novica je, da se lahko voditelji hkrati borijo proti korupciji in spodbujajo mir. Vlade morajo odpreti prostor za vključevanje javnosti v odločanje – od aktivistov in lastnikov podjetij do marginaliziranih skupnosti in mladih. V demokratičnih družbah lahko ljudje povzdignejo svoj glas in pomagajo izkoreniniti korupcijo ter zahtevajo varnejši svet za vse nas.«

OPOMBA UREDNIKOM

- Spletna stran za medije vključuje poročilo CPI 2022 v petih jezikih, kot tudi celoten nabor podatkov in metodologijo ter dodatno analizo šestih regij, ki prikazuje države, ki so označene kot pomembne za spremljanje, vključno z **Brazilijo** (38), **Šrilanko** (36), **Ukrajino** (33) in **Združenim kraljestvom** (73). Več tukaj: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022/media-kit>

O INDEKSU ZAZNAVE KORUPCIJE

Od svojega začetka leta 1995 je indeks zaznave korupcije postal vodilni svetovni indikator korupcije v javnem sektorju. Indeks ocenjuje 180 držav in teritorijev po vsem svetu na podlagi dojetanja korupcije v javnem sektorju, pri čemer uporablja podatke iz 13 zunanjih virov, vključno s Svetovno banko, Svetovnim gospodarskim forumom, zasebnimi podjetji za oceno tveganj in svetovanje, možganskimi trusti idr. Ocene odražajo stališča strokovnjakov in poslovnežev.

Transparency International Slovenia

Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana

T: +386 1 320 73 25

E: info@transparency.si

Postopek za izračun CPI se redno pregleduje, da se zagotovi, da je čim bolj robusten in skladen. Nazadnje je pregled opravilo Skupno raziskovalno središče Evropske komisije leta 2017. Vsi rezultati CPI od leta 2012 so primerljivi iz enega leta v drugo. Za več informacij si oglejte ta članek (v angleščini): [ABC CPI: Kako se izračuna indeks zaznave korupcije](#).

KONTAKT ZA INTERVJU

V primeru vprašanj glede posamezne države se obrnite na [nacionalna poglavja mreže Transparency International](#).

V primeru vprašanj glede regionalnih in globalnih ugotovitev se obrnite na sekretariat Transparency International: press@transparency.org.